

Bijlage II. Toelichting op het overzicht voor- en nadelen najaarsrapportage 2023

1. Kapitaallasten (budgettair neutraal)

De kapitaallasten zijn bijgesteld op basis van de huidige gegevens. Uit de berekeningen blijkt dat de rentelasten stijgen met € 200.000 en de afschrijvingslasten dalen met € 200.000.

2. Reservering HWBP-bijdrage (budgetneutraal)

In de voorjaarsrapportage 2016 hebben we voorgesteld jaarlijks het verschil tussen de geraamde HWBP-bijdrage en de werkelijke HWBP-bijdrage te reserveren. Deze bestemmingsreserve willen we gebruiken om in de toekomst (na 2024) ons aandeel (10%) in de kosten van nHWBP-projecten te financieren. Het verschil bedraagt dit jaar € 1.200.000,- en wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

3. Waterschapsbelastingen (voordeel € 968.000,-)

Belastingopbrengsten

De raming van de watersysteemheffing gebouwd is bij de VJR al verhoogd met € 630.000,-, maar kan nog iets worden verhoogd op basis van recentere cijfers over de WOZ waarden (voordeel € 55.000,-). De watersysteemheffing gebouwd oude belastingjaren laat een voordeel zien van € 390.000,-. Hier speelt de hogere WOZ-waarde eveneens een rol.

Het aantal ingezetenen is hoger dan geraamd; de opbrengst watersysteemheffing ingezetenen kan worden verhoogd met € 30.000,-.

De watersysteemheffing ongebouwd oude belastingjaren laat een nadeel zien van € 47.000. Vooral door minder hectares ongebouwd. Via bezwaren worden over het algemeen hectares ongebouwd omgezet in natuur. Vaak vindt compensatie plaats over een aantal jaren omdat het toewijzen van een bezwaar dikwijls op meerdere jaren betrekking heeft.

Voor de zuiveringsheffing bij bedrijven wordt een meevaller voorzien van € 190.000,- (inclusief boetes) door een hoger waterverbruik (de basis voor de heffing).

Kwijtschelding

Het aantal verzoeken om kwijtschelding blijft achter bij de verwachting. De gevolgen van de prijsstijgingen (voeding en energie) doen zich (nog) niet gelden. Omdat het merendeel van de verzoeken tot kwijtschelding in de eerste helft van het jaar door het NBK ontvangen worden, is nu al duidelijk dat het aantal verzoeken achter blijft. Bij de begroting 2023 is het budget voor kwijtschelding verhoogd met € 180.000,-. Het NBK verwacht nu een lagere uitgaaf voor kwijtschelding van € 350.000,-. Hiervan heeft € 122.000,- betrekking op de watersysteemheffing en € 228.000,- op de zuiveringsheffing.

4. Zuiveren afvalwater door Noorderzijlvest (nadeel € 147.000,-)

Ten behoeve van een doelmatige uitoefening van (grootschalige) taakonderdelen inzake het zuiveren en laboratoriumwerkzaamheden werken de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest sinds 1 januari 2000 samen en zijn daartoe een lichte gemeenschappelijke regeling aangegaan als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Aangezien er sprake is van een zeer onzekere markt, is tussen de beide besturen afgesproken vanaf 2022 af te rekenen op basis van werkelijke kosten.

In onze begroting 2023 is de te betalen bijdrage aan Noorderzijlvest inzake het zuiveren gebaseerd op de begroting 2023 van de GR. Na vaststelling van deze begroting in het najaar van 2022 zijn er echter een aantal ontwikkelingen geweest. De belangrijkste zijn een hogere cao-stijging, hogere tarieven voor chemicaliën en hogere energietarieven. Gelet op het voorgaande is voor ons aandeel inzake het zuiveren in de voorjaarsrapportage 2023 een nadeel van € 651.000 meegenomen. Door met name

verder oplopende tarieven voor chemicaliën en hogere onderhoudskosten is het nu de verwachting dat ons aandeel € 147.000,- hoger zal zijn dan meegenomen in de voorjaarsrapportage 2023.

5. Inzet noodpompen droogte (nadeel € 60.000,-)

Om binnen het waterschap te zorgen voor een goede waterverdeling tijdens de droge periode in de maanden mei en juni zijn extra pompen geplaatst bij de gemalen Vennix (in Musselkanaal) en Veendam. Op een aantal andere plekken zijn kortdurend extra maatregelen getroffen. De totale kosten hiervan bedragen € 60.000,-.

6. Duurzaamheid (voordeel € 300.000,-)

In het coalitieakkoord van de voorgaande bestuursperiode 2019-2023 was voor het stimuleren van duurzaamheidsmaatregelen € 4 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de jaren 2019, 2020, 2021 en 2022 was jaarlijks € 1 miljoen opgenomen. Dit bedrag was onderverdeeld in jaarlijks € 700.000 voor investeringen en € 300.000 exploitatie. Het jaarlijkse overschot is gestort in een bestemmingsreserve duurzaamheid.

In het nieuwe coalitieakkoord is besloten om het restant aan duurzaamheidsgelden (bestemmingsreserve) van de vorige coalitieperiode in te zetten. Abusievelijk is in 2023 ook € 300.000 voor duurzaamheidsmaatregelen opgenomen. Het betrof echter de periode tot en met 2022. In de najaarsrapportage is dit teruggedraaid. Dit betekent dat de eerder opgenomen € 300.000 voor duurzaamheidsmaatregelen in 2023 komt te vervallen.

7. Zuiveren over de grens (nadeel € 50.000,-)

Ten behoeve van een doelmatige uitoefening zuiveren de waterschappen Drents Overijsselse Delta en Vechtstromen afvalwater uit het grensgebied van ons waterschap. Voor dit grensoverschrijdend afvalwater betalen wij deze waterschappen. Aangezien de zuiveringskosten van deze waterschappen ook gestegen zijn, betalen wij meer. Het nadeel in 2023 bedraagt € 50.000,-. In de begroting 2024 is het ingeschatte nadelige effect voor volgend jaar meegenomen.

8. Reis- en verblijfkosten (voordeel € 60.000,-)

Jaarlijks is een budget opgenomen voor reis- en verblijfkosten tijdens dienstreizen. Het aantal dienstreizen schommelt jaarlijks. Dit jaar verwachten we een voordeel van € 60.000,-.

9. Covid-bemonstering (voordeel € 152.000,-)

In de VJR 2023 is het budget voor de COVID-bemonstering aangepast. De vergoeding door het ministerie bleek hoger uit te vallen en de verwachting was dat de kosten mee zouden vallen. Totaal werd gerekend met een voordeel van € 363.000,-. De prognose voor de rest van het jaar ontwikkelt zich positief. Op de uitgaven voor bemonstering zullen we € 75.000,- overhouden. Daarnaast verwachten wij een beschikbare stelpost van € 77.000,- niet in te hoeven zetten. Deze laten we dan ook vrijvallen.

10. Bijdragen onttrekking en lozing (voordeel € 100.000,-).

Door een nieuwe verrekenmethode zouden de jaarlijkse opbrengsten uit onttrekkingen en lozingen met ingang van 2023 met € 55.000 dalen. In de begroting 2023 was hier rekening mee gehouden. Echter is de nieuwe methode nog niet definitief vastgesteld, waardoor in 2023 de bijdragen nog via de oude methode zijn verrekend. Inclusief een hogere indexering dan begroot van € 45.000, bedraagt het totale voordeel € 100.000.

11. Onderhoud nabezinktanks rwzi Scheemda (nadeel € 63.000,-)

Op de rwzi Scheemda is er ongepland, maar noodzakelijk onderhoud uitgevoerd aan de nabezinktanks. Daarnaast zijn werkzaamheden ten behoeve van de beluchtingstanks uitgevoerd. Deze onderhoudswerkzaamheden zijn uitgevoerd, omdat uit een analyse is gebleken dat revisie geen optie meer was, maar dat vervanging noodzakelijk was. De totale kosten bedragen € 63.000.

12. Reparatie luchtleiding rwzi Assen (nadeel € 90.000,-)

Op de rwzi Assen is één van de twee luchtleidingen, die diep in de grond zit, lek geraakt. De roestvrijstalen leiding vertoonde een aantal kleine gaatjes, veroorzaakt door microbiologische beïnvloede corrosie (MIC) die het roestvrijstaal van buitenaf aantasten. De leiding is met kunststof gelamineerd om dit proces te stoppen. In de tussentijd is er noodbeluchting opgesteld om aan de luchtvaart van de zuivering te kunnen voldoen.

De totale kosten voor de reparatie en de noodbeluchting bedragen € 90.000.

13. Chemicaliën (nadeel € 100.000,-)

Normaal gesproken maken wij als waterschap voor de chemicaliën gebruik van een specifiek product. Sinds eind 2022 is dit product echter niet meer leverbaar. Hiervoor hebben we een alternatief gevonden, Om hetzelfde effect te verkrijgen voor het proces is echter tweemaal zoveel middel nodig. Daarnaast is, gezien de verstoorde markt, de prijs van dit middel ongeveer tweemaal zo duur geworden. In totaal zijn wij dus een factor 4 duurder uit. Er is kritisch gekeken naar alternatieven. Die zijn er op dit moment echter niet. Op het moment dat de chemicaliën weer in de markt aangeboden wordt, gaat dit als eerste naar de waterbedrijven. Daarna volgen andere bedrijven, zoals waterschappen. De verwachting is derhalve dat we voor langere tijd uit zullen moeten wijken naar het duurdere en minder efficiënte alternatief.

Zowel in deze najaarsrapportage, als in de begroting 2024, is derhalve een nadeel meegenomen van € 100.000.

14. Onderhoud IBA's (per saldo voordeel € 40.000,-)

De kosten voor het onderhouden van IBA's laten een dalende trend zien. Enerzijds door een andere bedrijfsvoering en anderzijds doordat een deel van de vervanging van apparatuur (o.a. pompen en PLC's) bij de verschillende gemeenten in overleg en volgens afspraken zijn neergelegd. Hierdoor hebben wij zelf minder kosten voor vervangingen. Het totale structurele voordeel bedraagt € 40.000. Dit is ook in de begroting 2024 verwerkt.

15. Prijsstijgingen onderhoud technische installaties (nadeel € 450.000,-)

Jaarlijks zijn budgetten opgenomen voor onderhoudswerkzaamheden aan zuiveringstechnische werken en kwantiteitsobjecten. De noodzakelijke correctieve en preventieve onderhoudsacties voor zowel zuiveringstechnische werken als de kwantiteitsobjecten zijn dit jaar, op de eerder genoemde uitzonderingen met betrekking tot de nabezinktanks op de rwzi Scheemda en luchtleiding op de rwzi Assen, niet anders geweest dan andere jaren. Normaal gesproken wordt dit uitgevoerd binnen de beschikbare budgetten.

Door aanhoudende prijsstijgingen lopen de kosten echter niet meer in lijn met de beschikbare budgetten. In de begroting 2023 was voor de stijgingen van enkel materiaalprijzen (met name de stijging van prijzen van hout, staal, ijzerwaren en elektrische componenten) reeds een nadeel van € 600.000,- meegenomen.

Dit jaar merken we echter dat door gehanteerde CBS-indexen en nieuwe contracten de toename dit jaar met name in de uurtarieven zit. Tarieven zijn met 15% tot 20% gestegen. Daarnaast zijn de materiaalprijzen nog licht verder gestegen. De extra onderhoudskosten in verband met de hiervoor genoemde prijsstijgingen voor de zuiveringstechnische werken bedragen over het gehele jaar 2023 naar verwachting € 300.000,- en voor de kwantiteitsobjecten € 150.000,-. Totaal is derhalve een

nadeel van € 450.000,- meegenomen. Dit komt overeen met ongeveer 15% van het budget onderhoud technische installaties.

16. Verkoop gronden en eigendommen (voordeel € 100.000,-).

Jaarlijks wordt een vast bedrag aan opbrengsten geraamd voor de verkoop van overbodige gronden en eigendommen. Dit zijn vaak incidentele verkopen van overhoeken en af te stoten wateren en locaties. De opbrengst schommelt jaarlijks en is vooraf moeilijk in te schatten. Dit jaar zijn er met name langs de Woltersummer Ae een aantal oppervlakten tegen een marktconforme prijs verkocht. Over 2023 verwachten we in totaal € 100.000 aan hogere opbrengst te realiseren.

17. Hogere vergoeding AB-leden (nadeel € 30.000,-)

De vergoeding voor algemeen bestuursleden van de waterschappen is met ingang van de nieuwe bestuursperiode verhoogd. Hiertoe heeft de minister van Binnenlandse Zaken besloten. Hiermee wordt de vergoeding volgens de minister passend bij de werklust die bij deze functie hoort en blijft dit ambt aantrekkelijk. De extra kosten voor ons waterschap bedragen dit jaar € 30.000.

18. Bijdrage B-AKWA (voordeel € 125.000,-)

In het kader van de herschikking van de taken in het waterbeheer ontvangen wij jaarlijks een provinciale bijdrage B-AKWA van de provincie Groningen. Deze declaratie wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de GWW-index. Doordat deze index sterk gestegen is, ontvangen wij in 2023 van de provincie € 125.000 meer dan geraamd.

19. Communicatiebudget (voordeel € 50.000,-)

Dit jaar is er op communicatiebudget extra ingezet op de waterschapsverkiezingen (kosten geboekt op het beschikbaar gestelde krediet voor de verkiezingen) en op zichtbaarheid (vanuit het beschikbaar gestelde budget uit het coalitieakkoord 2019-2023). Het voordeel op het reguliere communicatiebudget bedraagt derhalve € 50.000.

20. Afvoeren verontreinigingen uit baggerspecie (nadeel € 90.000,-)

Bij baggerwerkzaamheden aan het Termunterzijldiep is uit het waterbodemonderzoek gebleken dat een deel van de baggerspecie te veel PFAS bevat. Deze baggerspecie is niet te verspreiden op de aanliggende percelen. Daarmee zijn wij als waterschap genoodzaakt de verontreinigde baggerspecie af te voeren en te storten. De kosten hiervan bedragen € 90.000.

21. Schadeherstel baggerdepot Harpel (nadeel € 85.000,-)

Het waterschap is momenteel bezig met het baggeren van het Mussel Aa kanaal, gelegen tussen Veerveen en Musselkanaal. De hierbij vrijkomende verspreidbare bagger wordt tijdelijk opgeslagen in twee baggerdepots die langs de watergang zijn gerealiseerd. Hierbij is een kade van dit depot bezwaken. De schade die hierdoor is ontstaan bestaat uit schade aan het werk (slibdepot), stagnatie (baggerwerk ligt stil), extra kosten ontmanteling en gevolgschade (oogstschade, herstel omliggende watergangen). Een deel van de kosten wordt naar verwachting gedekt door onze verzekering. De totale kosten voor ons waterschap bedragen, rekening houdende met een uitkering van de verzekering, nog € 85.000.

22. Onderzoekskosten KRW en waterbeheerprogramma 2022 – 2027 (voordeel € 230.000,-)

Het beschikbare budget vanuit het waterbeheerprogramma 2022 – 2027 zal dit jaar niet volledig worden benut.

De lagere uitgaven hebben meerdere redenen. Voor bijvoorbeeld de projecten kringlooplandbouw en duurzaam bodembeheer is in 2023 geregeld dat onze onderzoeksvragen worden opgenomen in samenwerkingsprojecten Blue Transition en DAW. De uitvoering start in 2024 en betaling zal daarna

pas plaatsvinden. Andere projecten (zoals onderzoek Schildmeer) starten we eerst op met eigen inzet, waarna er daarna bij ontbrekende kennis of info wordt uitbesteed. Als laatste dragen we bij aan onder andere het project Freshem. Dit project wordt getrokken door een andere partij, de betaling vindt dan plaats na oplevering van de resultaten.

Daarnaast heeft de provincie Groningen bijdragen toegezegd voor KRW onderzoeken. Totaal gaat het over de hele WBP-periode om € 232.500,- Over 2022 en 2023 zal naar verwachting € 80.000,- worden ontvangen. Met deze ontvangst is bij het opstellen van de begroting geen rekening gehouden.

23. Onttrekking algemene reserve watersysteembeheer (nadeel € 504.072,-)

Door de positieve uitkomst van deze NJR kan de bij begroting 2023 geraamde onttrekking aan de algemene reserve watersysteembeheer ad € 2.075.000,- met € 504.072,- worden verlaagd.